

A 2019/2020. tanévi

Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első forduló

SZLOVÁK NYELV ÉS IRODALOM

SZÖVEGÉRTÉSI FELADATLAP

Munkaidő: 60 perc

Elérhető pontszám: 30 pont

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűvel ki kell tölteni az adatokat tartalmazó részt és minden különálló lapra rá kell írni a borító tetején található kódszámot! Más jelzés, például a versenyző vagy az iskola neve, bélyegzője nem szerepelhet a feladatlapokon.

A feladatok megoldásához íróeszközön kívül más segédeszköz nem használható! Javítás csak a hibásnak vélt szöveg áthúzásával és a jónak vélt megoldás mellé írásával történhet, kifestőt tilos alkalmazni!

A feladatlapokat a szaktanár (szaktanári munkaközösség) értékeli központi javítási-értékelési útmutató alapján.

A VERSENYZŐ ADATAI

Kódszám:

A versenyző neve: ..... oszt.:.....

Az iskola neve: .....

.....

Az iskola címe: ..... irsz. .... város

..... utca..... hsz.

Iskolai pontszám: ..... Bizottsági pontszám:.....

Javító tanár aláírása: ..... Felüljavítók aláírása:.....

.....

Erre az oldalra ne írjon!

Pozorne si prečítajte nasledujúci text a riešte úlohy nachádzajúce sa za textom.

Rozprávkový biznis Walta Disneyho

A	<p>Jeho otec Elias, po predkoch Ír, sa do Spojených štátov prisťahoval z Kanady. Ako zlatokop veľa šťastia nemal, a tak si na živobytie zarábal ako tesár, potom pracoval na železnici, neskôr na farme aj v továrni na žele. V Amerike sa zoznámil s Florou Callovou, zobrali sa a postupne priviedli na svet štyroch synov a jednu dcéru. Walt sa im narodil na sklonku roku 1901 v Chicagu ako štvrté dieťa.</p>
B	<p>Disneyovci síce netreli biedu, no peňazí v rodine nebolo nazvyš, a preto ich otec len ťažko púšťal z rúk. A tak si Walt, rovnako ako jeho súrodenci, musel od malička zvykať na tvrdú prácu. Popritom si privyrábal kreslením. Talent sa uňho objavil už v ranom detstve a postupne ho rozvíjal návštevami výtvarných kurzov. Otec v tom však nevidel perspektívu a syna chcel vidieť predovšetkým pri „normálnej“ práci. Napätie sa medzi nimi stupňovalo a v šestnástich sa mladý muž rodičovskej autorite vzbúril. Keďže sa krátko predtým Spojené štáty zapojili do prvej svetovej vojny a vysielali svoje ozbrojené sily na európsky front, Walt si zaumienil, že si oblečie uniformu. Slúžil vo Francúzsku, riadil frontovú sanitku.</p>
C	<p>Po návrate z vojny v roku 1919 Walt odišiel do Kansas City a zamestnal sa ako karikaturista v jednej miestnej redakcii. Onedlho mu starší brat Roy, ktorý pracoval v banke a mal rôzne kontakty, vybavil miesto v štúdiu Pesmen-Rubin-Art. A práve toto zamestnanie ho definitívne nasmerovalo k tomu, čím sa neskôr preslávil. V štúdiu, kde kreslil karikatúry a reklamy, vôbec prvýkrát videl, ako sa vyrába animovaný film a navyše sa tam spriatelil s karikaturistom Ubom Iwerksom. Dvaja priatelia, keď im vypršali zmluvy, rozhodli sa odísť a založiť si vlastné štúdio. Ako to však býva, mladícke ideály dostali veľmi rýchlo na frak a spoločná firma Iwerks Disney Commercial Artist zakrátko skončila. Nerozišli sa však nadhlo. Ich cesty sa opäť spojili v spoločnosti Kansas City Film Ad Company. Tam začal Walt experimentovať s animáciou a v miestnom kine onedlho uviedol svoje prvé krátke kreslené filmy. Mali úspech, čo ho namaškrtilo a založil si vlastné animačné štúdio. Finančne ho však neutiahol a zbankrotoval. Po bankrote si zbalil kufre a spolu s bratom Royom, ktorý mal obchodného ducha, odišli do Hollywoodu. Písal sa rok 1923. Disney v tom čase robil všetko sám. Písal príbehy, kreslil, stál za kamerou aj režíroval. No a, samozrejme vymýšľal. Nielen nové príbehy, ale aj postavičky. Tie už mali byť nakreslené a zo zvieracej ríše.</p>

D	<p>Seriál o králikovi Oswaldovi divákov okamžite zaujal, Disneymu však veľa šťastia neprinesol. Podcenil totiž otázku autorských práv, ktoré získala distribučná firma, a spoločnosti Disney sa ich podarilo nadobudnúť späť až po 78 rokoch. Walt sa z tejto chyby poučil a pri ďalších hrdinoch sa mu už nič podobné nestalo.</p>
E	<p>Jeho animované snímky a kreslené filmové postavičky popularitou onedlho zatienili všetky ostatné a v priebehu šiestich rokov získal sedem Oscarov. Všetky za krátkometrážne snímky. Ale čo tak posunúť ďalej a urobiť aj celovečerný film? Keď s takýmto nápadom Disney v roku 1934 prišiel, okolie sa mu to snažilo vyhovoriť. On však išiel tvrdohlavo za svojou predstavou. Investoval do kvalitnejšieho vybavenia štúdií, do práce zapojil stovky kresličov a technikov. Po takmer troch rokoch, v decembri 1937, bol výsledok na svete – prvý celovečerný kreslený film Snehulienka a sedem trpaslíkov. Úspech Snehulienky bol nakoniec skutočne kolosálny. Rozprávka sa stala divácky najúspešnejším filmom roka a pri udeľovaní cien Americkej filmovej akadémie v roku 1939 si za ňu Disney odniesol Oscara za najlepší celovečerný film. Obrovský úspech Disneyho naštartoval a v jeho štúdiu postupne vznikali ďalšie celovečerné animované filmy – Pinocchio, Dumbo, Popoluška, Šípková Ruženka, Alenka v ríši divov, Peter Pan.</p>
F	<p>Spoločnosť Walt Disney Company z hľadiska príjmov dlhodobo je jedným z najväčších mediálnych konglomerátov na svete. Plynú do nej zisky nielen z animovaných a hraných filmov, televíznych programov, vydávania hudby, kníh či časopisov, ale aj zo známych zábavných parkov. Táto myšlienka sa vo Waltovej hlave zrodila ešte v štyridsiatych rokoch. Pôvodne malo ísť o zábavný park pre jeho zamestnancov a ich rodinných príslušníkov. Postupne nápad rozvíjal a v júli 1955 otvoril pri kalifornskom Anaheime prvý Disneyland, v ktorom návštevníci našli nielen všetky obľúbené postavičky, oživené a v životnej i nadživotnej veľkosti, ale aj celý ich rozprávkový svet.</p>
G	<p>Disney viedol harmonický rodinný život. Viac než štyridsať rokov prežil Walt po boku jednej ženy. Lillian Marie Boundsovú spoznal v roku 1925, keď ju zamestnal ako kresličku vo svojom štúdiu. Zakrátko sa zblížili a ešte v tom roku sa z nej stala pani Disneyová. Mali spolu jednu dcéru, Diane Marie, ktorá sa im narodila v roku 1933, a druhé dievčatko, Sharon Mae, si o tri roky neskôr adoptovali.</p>

Text bol prevzatý z časopisu TÉMA 8/2019, s 50 – 53.

ÚLOHY:

1. Prirad'te názvy k jednotlivým odsekom textu. Napíšte príslušné písmená (A, B, C, D, E, F, G) uvedené pred odsekmi textu do ľavého stĺpca tabuľky.

	Cesta vedúca k úspechu
	Konflikt s otcom
	Na vrchole
	Pôvod šikovného a neoblomného človeka
	Verný manžel
	Zábava pre celú rodinu
	Zápas o autorské práva

7 bodov

2. Krátkymi jednoduchými vetami odpovedajte na otázky.

A) Akým spôsobom rozvíjal Walt v detstve svoje nadanie v kreslení?

B) Koľko mal rokov, keď narukoval na vojnu?

C) Koľký Oscar bol udelený Waltovi Disneymu v roku 1939?

D) Aký je názov jeho prvého celovečerného filmu?

E) Koľko detí vychovali so svojou ženou Lillian Marie?

---

5 bodov

3. Zistite, ktoré vety/tvrdenia v tabuľke sú pravdivé a ktoré nie. Na správne miesto napíšte znamienko X.

Vety/tvrdenia	pravdivé	nepravdivé
Walt mal štyroch súrodencov.		
Otec ho podporoval v kreslení.		
Jeho priateľ Ubo Iwerks pracoval v banke.		
Autorské práva po seriáli o králikovi Oswaldovi má až dodnes distribučná firma a nie Walt Disney Company.		
Walt a jeho žena mali len jedno vlastné spoločné dieťa.		

5 bodov	
---------	--

4. Podčiarknutú časť vety preštylizujte, vyjadrite inými slovami.

A) V Amerike sa zoznámil s Florou Callovou, zobrali sa a postupne priviedli na svet štyroch synov a jednu dcéru.

_____

B) Napätie sa medzi nimi stupňovalo a v šestnástich sa mladý muž rodičovskej autorite vzbúril.

_____

C) Dvaja priatelia, keď im vypršali zmluvy, rozhodli sa odísť a založiť si vlastné štúdio.

_____

3 body	
--------	--

5. Vyberte si, ktorým z troch ponúknutých výrazov (A-C) je možné nahradiť podčiarknuté slová pri nezmenenom význame viet. Odpovede (A-B-C) napíšte do tabuľky.

- A) sa zase stretli
- B) nežili v chudobe
- C) utrpeli porážku

Riešenie	Vety
	Disneyovci síce <u>netreli biedu</u> , no peňazí v rodine nebolo nazvyš, a preto ich otec len ťažko púšťal z rúk.
	Ako to však býva, mladícke ideály <u>dostali veľmi rýchlo na frač</u> a spoločná firma Iwerks Disney Commercial Artist zakrátko skončila.
	Ich cesty <u>sa opäť spojili</u> v spoločnosti Kansas City Film Ad Company.

3 body

6. Opýtajte sa celými vetami na podčiarknuté slová.

A) Jeho otec Elias, po predkoch Ír, sa do Spojených štátov prisťahoval z Kanady.

_____

B) Popritom si privyrábal kreslením.

_____

C) (Mali úspech, čo ho namaškrtilo) a založil si vlastné animačné štúdio.

_____

D) Viac než štyridsať rokov prežil Walt po boku jednej ženy.

_____

4 body

7. Nájdite v texte slová odvodené od nasledujúcich slov:

A) železo _____

B) postava _____

C) zábava _____

3 body

A 2019/2020. tanévi

Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első forduló

SZLOVÁK NYELV ÉS IRODALOM

SZÖVEGALKOTÁSI FELADATLAP

Munkaidő: 180 perc

Elérhető pontszám: 70 pont

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűvel ki kell tölteni az adatokat tartalmazó részt és minden különálló lapra rá kell írni a borító tetején található kódszámot! Más jelzés, például a versenyző vagy az iskola neve, bélyegzője nem szerepelhet a feladatlapokon.

A szövegalkotási feladatok megoldásához íróeszközön kívül **szöveggyűjtemény** és **egynyelvűszótár** használható!

A szövegalkotási feladatlapot a versenybizottság értékeli központi javítási-értékelési útmutató alapján.

A VERSENYZŐ ADATAI

Kódszám:

A versenyző neve: ..... oszt.:.....

Az iskola neve: .....

.....

Az iskola címe: .....irsz. .... város

..... utca..... hsz.

Bizottsági pontszám:.....

Javítók aláírása:.....

Pótlapok száma: ....

Erre az oldalra ne írjon!

1. INTERPRETÁCIA LITERÁRNEHO DIELA (esej s črtami interpretácie)

Tragická láska zaľúbených v balade Zabitý

Umelá balada je obľúbeným žánrom slovenského romantizmu. Jej častým motívom je láska končiaca sa nejakou tragédiou.

V interpretácii predstavte šťastnú lásku Hanky a Janička a tragický koniec ich vzťahu. Vysvetlite, aká je súvislosť medzi aktuálnou náladou okolitej prírody a aktuálnym životom mladých milencov. V rozbere vychádzajte zo znakov slovenskej romantickej balady a všimajte si, ktoré črty balady sa objavujú v danej básni. Pouvažujte nad tým, ako sa končí láska v iných slovenských baladách

ŽÁNER ÚLOHY: ESEJ S ČRTAMI INTERPRETÁCIE

Janko Kráľ: Zabitý (1844)

Tri doliny – v jednej čierna surovina,
v druhej sa rozrastá zelená bučina,
na tretej sa brnie hustá javorina –
pod javorom sedí s Janičkom dievčina.
Ej, javor zelený, ty budeš vyrastať,
naša tuhá láska nemôže zakapať;
naša tuhá láska tvrdšia že ten kremeň:
skôr ty, javor, vyschneš, jak jej bude ameň.

Kde len pozrieš, pusto – lístie žltne v lese,
vrch pustne zelený, vietor chmáry nesie,
čo sa len zelenie, mráz nočný zachváca,
ach, nech len jediný kvietok nezatráca!
Zaber si, čo len chceš, ty preneš'astný mráz,
len nechaj ten kvietok, čo je už Hanin raz,
ach, nechajže, nechaj, aspoň ten boľeráz,
ktorý som vštepila do môjho srdca raz.
Ale mráz nečuje, daromnô volanie:
nečakaj chudobný iba potreskanie. –

Dolu dolinôčkou vychodí chodníček,
ovce domov ženú, kdeže je Janiček?
Ovce domov ženú bez svojho ovčiaka –
kdeže ste podeli, ovečky, junáka?
Behá deva, behá dolu dolinami,
hore dolinami, temnými horami.
Janiček, Janiček, nesiem ti perečko,
kdeže si, ozvi sa, ty moje srdiečko,
ukáž sa mi, ukáž, aspoň na videnie,
ty moje jedinô v svete potešenie!
Veď ťa hľadám ako vajíčko gazdinka –
kdeže si sa podel, môj drahý Janinka? –
Pipíška šteboce v čiernej surovine,
v čiernej surovine na holej kaline.

